

Sygn. akt IXKa 530/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2015r.

Sąd Okręgowy w Toruniu - IX Wydział Karny - Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący - **SSO Barbara Plewińska**

Sędziowie - **SSO Lech Gutkowski**

- **SSO Andrzej Walenta (spr)**

Protokolant - **stażysta Marzena Chojnacka**

przy udziale przedstawiciela Naczelnika (...)Urzędu Skarbowego w Toruniu **Piotra Dłutkowskiego**

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2015r.,

sprawy **P. B.** oskarżonego o przestępstwo skarbowe z art. 77§2 kks w zw. z art. 6§2 kks i wykroczenia skarbowe z art. 77§3 kks w zw. z art. 6§2 kks, art. 57§1 kks,

na skutek apelacji wniesionej przez **obrońcę oskarżonego P. B.** od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 08 lipca 2014r., sygn. akt IIK 106/14

I. **utrzymuje w mocy** zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

II. **zwalnia** P. B. od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych za II instancję, zaś wydatkami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IXKa 530/14

UZASADNIENIE

P. B. został oskarżony o to, że:

I.

działając w warunkach czynu ciągłego od 21 lutego 2011r. do 20 stycznia 2012r., nie wpłacił w ustawowych terminach (tj. do dnia 20-go miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaliczkę pobrano) na rachunek (...)Urzędu Skarbowego w T. kwot zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych pobranych jako płatnik za okres od stycznia do grudnia 2011r. w kwocie łącznej 9.554,00zł,

- **tj. o przestępstwo skarbowe z art. 77§2 kks w zw. z art. 6§2 kks,**

II.

działając w warunkach czynu ciągłego od 20 lutego 2012r. do 20 grudnia 2012r., nie wpłacił w ustawowych terminach (tj. do dnia 20-go miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaliczkę pobrano) na rachunek (...)Urzędu Skarbowego w T. kwot zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych pobranych jako płatnik za okres od stycznia do listopada 2012r. w kwocie łącznej 5.957,00zł,

- tj. o wykroczenie skarbowe z art. 77§3 kks w zw. z art. 6§2 kks,

III.

będąc podatnikiem podatku od towarów i usług, uporczywie nie wpłacał na rachunek Naczelnika (...)Urzędu Skarbowego w T., w terminie ustawowym do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, podatku od towarów i usług za okres od stycznia 2012r. do marca 2013r. w kwocie łącznej 54.650,00zł,

- tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57§1 kks,

IV.

będąc podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych, uporczywie nie wpłacał Naczelnikowi (...)Urzędu Skarbowego w T., w terminie ustawowym do 30 kwietnia 2012r. podatku dochodowego od osób fizycznych za rok podatkowy 2011 w wysokości wynikającej z zeznania podatkowego PIT-36, tj. w wysokości 7.505,00zł,

- tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57§1 kks.

Wyrokiem z dnia 8 lipca 2014r. Sąd Rejonowy w Toruniu, sygn. akt IIK 106/14:

I. oskarżonego P. B. uznał winnym popełnienia czynu opisanego w punkcie I aktu oskarżenia stanowiącego przestępstwo skarbowe z art. 77§2 kks i za to w myśl tego przepisu wymierzył mu karę grzywny w wysokości 15 (piętnastu) stawek dziennych przyjmując, iż jedna stawka jest równoważna kwocie 60 (sześćdziesiąt) złotych;

II. oskarżonego P. B. uznał winnym popełnienia czynów zarzucanych mu w punktach II, III i IV aktu oskarżenia, stanowiących wykroczenia skarbowe i za to w myśl art. 50§1kks na mocy art. 57§1 kks wymierzył mu łączną karę grzywny w wysokości 1000 (jeden tysiąc) złotych;

III. zwolnił oskarżonego od opłaty i kosztów sądowych, którymi obciążył Skarb Państwa.

Wyrok ten zaskarżył **w całości obrońca oskarżonego**, zarzucając orzeczeniu obrazę przepisów prawa materialnego, to jest art. 77§2 kks, art. 77§3 kks, art. 57§1 kks, a polegającą na błędnym uznaniu, że sprawca posiadał możliwość zachowania się zgodnie z normą nakazującą mu wykonanie obowiązku podatkowego, gdy w rzeczywistości z jego wyjaśnień jak i dowodów przedłożonych sądowi wynika, że takiego obowiązku nie był w stanie wykonać jak i jego zamiarem nigdy nie było uchylanie się od tego obowiązku.

Wskazując na postawiony zarzut, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanych mu czynów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego, jako bezzasadna w stopniu oczywistym, nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie stwierdzić należy, że zarzut sformułowany w apelacji stanowi w istocie zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść wyroku. Do takiego wniosku prowadzi nie tylko tak sformułowany zarzut, ale zwłaszcza lektura uzasadnienia środka odwoławczego.

Nieskutecznie zatem wywodził skarżący, że zaskarżony wyrok nie może się ostać, gdyż sąd meriti przyjął, że zachowanie oskarżonego miało charakter uporczywy w rozumieniu przepisu art. 57§1 kks, czy też stanowiło zawinione zachowanie z art. 77 kks pomimo, iż nie wyjaśnił należycie okoliczności istotnej dla dokonania prawidłowej prawnej oceny jego zachowania, polegającego na niewywiązaniu się ze zobowiązań podatkowych, a mianowicie tego, jakie były przyczyny braku zapłaty podatków w terminie.

Zdaniem obrońcy w przedmiotowej sprawie w sposób prawidłowy nie została dokonana ocena zgromadzonych dowodów umożliwiająca rozstrzygnięcie, czy ów stan rzeczy stanowił wyraz wyłącznie złej woli oskarżonego, który kredytował tym sposobem swoją działalność kosztem Skarbu Państwa, czy też może skutek tego, że istniały okoliczności, które obiektywnie uniemożliwiły mu zapłatę podatków. Zarzucając de facto obrazę art. 167 kpk w zw. z art. 113§1 kks, skarżący nie odniósł się do zrelacjonowanego w uzasadnieniu wyroku rozumowania, które doprowadziło sąd orzekający do wniosku, że zachowanie oskarżonego miało charakter umyślny i cechowało się wymaganą dla bytu wykroczenia z art. 57 kk uporczywością oraz zachowaniem opisanym w art. 77 kks. Tymczasem powszechnie wiadomo jest, że dokonywanie ustaleń co do strony podmiotowej możliwe jest nie tylko po wyjaśnieniu, poprzez przeprowadzenie szeregu innych dowodów, niż dowody z dokumentacji podatkowej, tego, czy w okresie czasu objętym zarzutem aktu oskarżenia oskarżony otrzymywał zapłatę od swoich kontrahentów, na rzecz których dokonywał sprzedaży, z której spodziewał się osiągnąć zysk. A także – co już pomija skarżący – ustaleniu w ten sposób, że oskarżony w sposób należyty uczynił wszystko, co dla spełnienia tego obowiązku było konieczne, a mimo to, w momencie aktualizacji normy, jego zachowanie było niemożliwe (a więc, że nie można mu postawić zarzutu braku przezorności, niestaranności w doborze kontrahentów, nieuzyskania środków na zapłatę podatków z innych źródeł itp.). Miarodajne wnioski w tym zakresie można wszak wyprowadzić po dokonaniu kompleksowej, logicznej analizy wszelkich okoliczności przedmiotowych, które pozwalają na ustalenie stosunku sprawcy do ciężących na nim zobowiązań podatkowych, w tym i tych, które wynikają ze złożonych przez podatnika dokumentów podatkowych.

Sąd orzekający, który nie miał wątpliwości, że warunkiem odpowiedzialności za wykroczenie z art. 57§1 kks, art. 77§3 kks i występki z art. 77§2 kks jest stwierdzenie, że zobowiązany do płacenia podatku nie realizuje swojego zobowiązania w terminie, w którym powinien był je wykonać, mimo, iż miał ku temu możliwości (k. 99-100 akt.), po dokonaniu analizy całokształtu zgromadzonych materiałów, odwołując się do konkretnych okoliczności, wynikających z niezakwestionowanej przez obronę dokumentacji, przekonująco wykazał, dlaczego uznać należy, że oskarżony uchylał się i uporczywie uchylał się od zapłaty należności podatkowych. Ocena sądu nie kłóci się w tym zakresie z zasadami doświadczenia życiowego, nie wykazuje błędów logicznych. Z przedłożonych dokumentów faktycznie wynika bowiem, że oskarżony nie dokonywał w ustawowych terminach wpłat na poczet należności podatkowych, pomimo, że równolegle kontynuował wówczas prowadzenie działalności gospodarczej, dokonując w jej ramach kolejnych transakcji rodzących obowiązek zapłaty podatku. Skoro zaś oskarżony posiadał określone środki i dysponując nimi decydował się przeznaczać je na inne cele niż zapłata podatku (kontynuacja działalności firmy, jak wiadomo, wymaga też nakładów finansowych), wiedząc, że oznacza to, że nie zapłaci należnych podatków w ustawowym terminie, sąd meriti zasadnie, pomimo, że nie przeprowadzono dowodów mających na celu wyjaśnienie, w jaki sposób zachowywali się wobec niego jego kontrahenci (dłużnicy), przyjął, że miał on obiektywną możliwość zapłacenia podatków. Fakt, że decyzję o preferowaniu innych wydatków oskarżony podejmował kilkakrotnie, w kolejnych następujących po sobie okresach na przestrzeni roku, świadczy o tym, że w pełni świadomie kredytował prowadzoną przez siebie działalność w istocie cudzymi środkami, jakimi były dla niego kwoty należne Skarbowi Państwa (por. postanowienie SN z dnia 14 lutego 2001r., V KKN 394/98, niepublikowane).

Żadna z ustalonych okoliczności nie urealniała jednocześnie możliwości, że brak zapłaty należności skarbowych wynikał z okoliczności niezależnych od oskarżonego.

Jak prawidłowo ustalił Sąd Rejonowy oskarżony nie składał w zakresie podatku VAT i PIT wniosku o np. rozłożenie należności na raty czy odroczenie terminu płatności. W wyjaśnieniach złożonych już po wszczęciu postępowania stwierdził, że w ciągu dwóch miesięcy ureguluje zaległości (k. 31 akt), a następnie złożył pismo w którym wnosi „o wydłużenie terminu spłaty zaległości podatkowych, o których mowa w sprawie (...), do końca grudnia bieżącego roku” (k. 35 akt), ale z tych deklaracji się nie wywiązał nie próbując informować Urzędu Skarbowego o tego przyczynach i tym samym nie próbował zmodyfikować ciężących na nim zobowiązań, wskazując na brak możliwości wywiązania się z obowiązku zapłaty podatków. To, że pozostał bierny w tym zakresie nawet po złożeniu zeznania rocznego PIT-36 wspiera wniosek o tym, że wykazywał on lekceważący stosunek do obowiązków podatkowych.

Podsumowując poczynione rozważania stwierdzić zatem należy, że zarzut dokonania ustaleń z naruszeniem gwarancji przysługujących oskarżonemu nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd I instancji, czyniąc w pełni zadość obowiązkowi wynikającemu z art. 366 kpk, po dokonaniu wnikliwej oceny dostępnych dowodów zgodnie z regułami art. 7 kpk, wyjaśnił na ich podstawie w sposób pewny, konieczny do przełamania domniemania niewinności przysługującego oskarżonemu, wszystkie okoliczności istotne dla orzeczenia o jego odpowiedzialności, a w konsekwencji słusznie uznał go za winnego niewpłacania podatków w terminie, tak jak tego wymagają przepisy art. 57 kks i art. 77 kks.

Brak w tej sytuacji podstaw nie tylko do zmiany wyroku zgodnie z wnioskiem skarżącego, ale i do uchylecia go i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Właściwy jest także wymiar kary orzeczonej wobec P. B.. Sąd Rejonowy, mając na uwadze kwotę uszczuplonych podatków, trafnie ocenił stopień społecznej szkodliwości przypisanych mu czynów i stopień jego zawinienia oraz dokonał prawidłowej oceny jego możliwości płatniczych. Konieczności zapłaty kar grzywnien nie sposób uznać za stanowiącą nadmierną uciążliwość dla oskarżonego.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylecia wyroku z urzędu, dlatego też jako słuszny utrzymany został on w mocy.

Na podstawie art. 113 kks w zw. z art. 624§1 kpk, w zw. z art. 634 kpk sąd zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za drugą instancję, obciążając wydatkami postępowania odwoławczego Skarb Państwa.